

Малайларга, кызларга@.RU

Баш мөхәррир сүзе

Кояшлы сентябрь таңы безне кабат бергә жыйды. Мәктәпләрдә һәр бала көтөп алган, кызыклы вакыйгаларга бай булган яңа уку елы башланды. Күңелләрдә сөнеч, йөзләрдә шатлыклы елмаю балкый. Яңа уку елы һәркемгә шатлык - сөнечләр, бары "4"ле һәм "5"леләре генә алып килсен. Бәйрәм белән сезне, дуслар! Яңа уку елында унышлар, яхшы билгеләр, саулык - сәламәтлек, тырышлык, бәхетләр телибез!

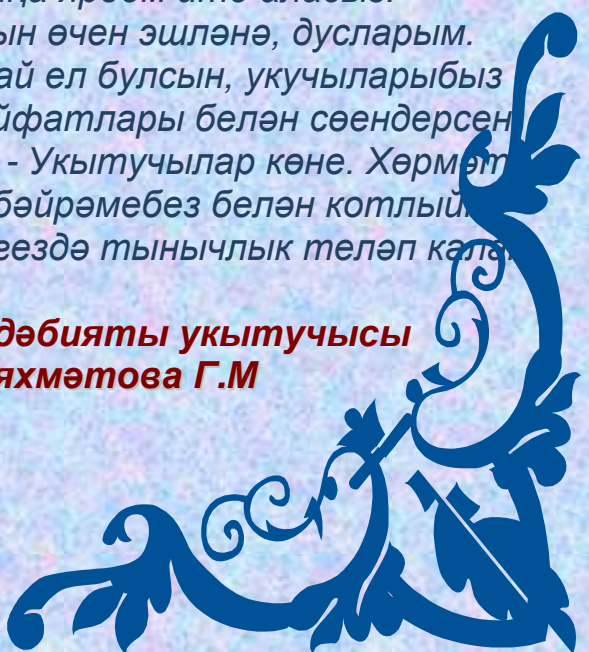
Үзенең борчу-мәшәкәтләре, кайгылы да, шатлыклы да көннәре белән көтөп алган уку елының тәүге ае үтөп тә китте. Барлык мөгаллимнәр инде уку алды мәшәкәтләренә күмелде. Балалар да түземсезлек белән мәктәп ишекләрен ачып керде, сыйныфташлары, дуслары белән очрашып, мавыктыргыч яңа дәресләргә, сыйныфтан тыш чараларга, түгәрәкләргә ашкынып, китап-дәфтәрләрен, уку кирәк-яракларын барлап, укуга кереште, тәүге билгеләрен алып өлгерде.

Мәктәп тә безне яңа үзгәрешләр белән каршы алды. Мәктәбебезне тәҗрибәле, мәртәбәле, таләпчән укытучы Васильева Лариса Дмитриевна житәкләде. Яңа эшегездә уңышлар телибез!

Жәй - укытучы өчен ял гына түгел, үткәннәргә нәтиҗә ясап, яңа планнар кору вакыты да. Бүгенге көндә кызыклы сораулар базасын булдыру өстендә эшлим. Сез дә бу эштә миңа ярдәм итә аласыз.

Кыскасы, барысы да сезгә уңайлы булсын өчен эшләп, дусларым. Яңа уку елы яңа идеяләргә, уңышларга бай ел булсын, укучыларыбыз безне тирән белемнәре, яхшы тәрбия сыйфатлары белән сөендерсен. Көзгә күркәм, ямьле бәйрәмнәренә берсе - Укытучылар көне. Хөрмәт коллегалар! Сезне чын күңелдән һөнәри бәйрәмебез белән котлыйм. Сезгә ныклы сәламәтлек, эшегездә, гаиләгездә тынычлык теләп калам.

**Татар теле һәм әдәбияты укытучысы
Шәяхмәтова Г.М**

“Яратам мин алтын көзләрне...”

Матур гадәт буенча һәр уку елы башында укучылар алтын көзгә, жәйге истәлекләргә, Республика көненә багышланган ижади эшләр, рәсемнәр конкурсында катнашалар. Бу эшләр эссе, инша, шигъри формада яки кроссворд, чайнворд рәвешендә дә булырга мөмкин. Бүген бездә кунакта 5 В сыйныф укучылары.

...Менә көз житте. Агачлар кызыл, сары төскә керә башлады. Кошлар жылы якларга очырга жыеналар. Көннәр суына. Балалар мәктәпкә йөри башлады.
Шамсунова Луиза.

“Көз жәйтте”

Тышта – көз. Кояш жәйге кебек жылытмый. Кошлар жылы якларга юл тоталар. Агачларның яфрактары саргаеп һәм кызарып матур күренәләр. Яңгыр ява башлады.

Нафиков Илнар .

“Алтын көз”

Менә безнең көтеп алган алтын көз дә килеп житте. Урманда, барлык тирә-якта агачлар сары яфрактарга төренде. Сары яфрактар кыштырдап жиргә коелып төшәләр.

Менә балалар да көзнең матурлыгын күрергә урманга килгәннәр. Алар жиргә коелып төшкән сары яфрактарга, табигатьнең шундый матурлыгына исләре китеп карап торалар. Менә алар шатланып гөмбә жыеп йөриләр. Үзләренең күргәннәрен алар башка балалар белән дә уртаклашырлар.

Әхмәтова Наргизә.

“Көзгә эшләр”

Көз житкәч бөтен дөнья үзгәрә башлый. Әкияттәгедәй табигать төрле төскә керә. Мин яратам көзне.

Без көз көне бөтен гаиләбез белән бакча эшләре эшлибез. Жимешләргә жыябыз, агачларны тәрбиялибез, яңа агачлар утыртабыз, бәрәңгә алабыз, йорт алларын жыештырабыз.

Миңа бик ошый әтием белән әниемә эшләшергә.

Богданова Карина.

“Алтын көз”

Менә алтын көз дә килеп житте. Уңышларны жыеп алырга жыена бар халык. Комбайннар иген суга. Көз – эшнең иң күп вакыты. Яз утыртылган бөтен үсемлекләрдән яз уңыш алына һәм кышкылыкка запас ясала.

Әблиева Регина.

**Истәлекле даталар*

СЕНТЯБРЬ

1 сентябрь **Белем көне**

2 сентябрь Санкт-Петербуртта татар телендә беренче газета «Нур»ның чыга башлавына 110 ел (1905–1917)

3 сентябрь Шагыйрә Инна Валерьевна Лимоновага 60 яшь (1955)

5 сентябрь Шагыйрә һәм тәржемәче Фирая Гали кызы Зыятдинованың тууына 70 ел (1945–2006)

9 сентябрь Татарстанның атказанган артисты Кәрим Габидуллинга 70 яшь (1945)

10 сентябрь Казан сынлы сәнгать училищесы оештырылуга 120 ел (1895)

12 сентябрь Журналист, архивчы, ТАССРның һәм Россиянең атказанган мәдәният хезмәткәре, тарих фәннәре докторы, Татарстан Республикасының Дәүләт премиясе лауреаты Дамир Рәүф улы Шәрәфетдиновның тууына 75 ел (1940–2014)

15 сентябрь Драматург, ТАССРның һәм РСФСРның атказанган сәнгать эшлеклесе **Тажи Гыййзәт** (Тажи Кәлимулла улы Гыйззәтуллин)нең тууына 120 ел (1895–1955)

15 сентябрь жырчы, Татарстанның халык артисты Фердинант Габдулла улы Сәләховка 60 яшь (1955)

15 сентябрь Казан яшь тамашачылар театры ачылуга 80 ел (1935)

18 сентябрь Танылган әдип һәм жәмәгать эшлеклесе, Татарстанның халык язучысы, Татарстанның Г.Тукай исемендәге Дәүләт премиясе һәм Гаяз Исхакый исемендәге премия лауреаты **Гариф Ахуновның** (Гарифжан Ахунжан улы Ахуновның) тууына 90 ел (1925–2000)

19 сентябрь Балет артисты, педагог, Татарстан Республикасының халык артисты Елена Юрьевна Костровага 50 яшь (1965)

26 сентябрь График Татьяна Владимировна Пашагинага 50 яшь (1965)

27 сентябрь Журналист, публицист, ТАССРның атказанган мәдәният хезмәткәре Мөнир Габдулла улы Әшлиуллинга 75 яшь (1940)

28 сентябрь График Илдар Илгизәр улы Нәфиевкә 50 яшь (1965)

Пөхтөлөкнө, чисталыкны һәрвакыт яратабыз

Кирәк чакта җитез дә сез, тапкыр да сез,
Кирәк чакта сабыр да сез, батыр да сез,
Бик җаваплы, авыр сезнең хезмәтегез дә,
Тиешенчә күрсәгез иде хөрмәтен дә!

Кабинетларны җыештыру, ишегалдын тәртиптә тоту – тырыш апа - абыйларыбызның мактаулы вазыйфасы. Зөлфирә Вахит кызы җитәкчелегендәге техник хезмәткәрләр барысы да мәктәп чисталыгы, матурлыгы өчен тырыша.

Һәр җирдәге пөхтөлөк укытучыларның, укучыларның, мәктәп кунакларының күңеленә рәхәтлек өсти. Пөхтөлөк, чисталык, тәртип лицеебызны бик сөйкемле күрсәтә. Акыллы, сабыр холыклы, төгәл, чиста күңелле апалар һәм абыйларны хезмәттәшләре, мәктәпне тәмамлаучылар бүген дә аерым бер җылылык белән искә ала.

Армый-талмый хезмәт куючы, безнең күңелләребезгә яхшылык орлыклары сибүчеләр сез! Халыкның кәефе, күңел тынычлыгы күпчелек дәрәжәдә сезгә бәйле.

Тырышлыгыгыз өчен зур рәхмәт! Җиңел булмаган хезмәтегездә уңышлар сезгә. Гади эшче хезмәтен бәяли белик!

** Тарихка күз салсак...*

“Туган өен белмәгән
Туган авылын белерме?
Туган авылын белмәгән
Туган илен белерме?”

дигән сүзләр бар халыкта. “Үткәнен оныткан халыкның киләчәге юк,” – дип әйтүче гыйбарә дә яши. Әйдәгез, без дә берәз үткәнебезгә күз салыйк әле.

- Талбазы мәктәбе XIX гасырның 1836 елыннан башлап Ырымбур Диния назәрәтенә (Оренбургское Магомётское Духовное Собрание) караган мәдрәсә буларак билгеле. 1836 елның 8 маенда указлы хатыйп итеп Хисаметдин Әбделкәримов билгеләнә
- 1900 елның 30 октябрәндә мәдрәсә нигезендә Халык Мәгарифе Министрлыгы карары белән Талбазы рус-башкорт училищесы ачыла.
- 1919 елда мәктәп(училище) I дәрәжәдәге Совет Хезмәт мәктәбе дигән исем ала.
- Үткән гасырның 20 нче елларында татар авылларында зур үзгәрешләр башлана. Моңа кадәр мәчет булган биналар мәктәп буларак файдалануга күчә. 1933 нчы елда безнең Талбазы авылында да 1нче санлы Талбазы урта мәктәбе оеша. Авылыбызда Бөөк Ватан сугышы һәм сугыштан соңгы авыр елларда да мәктәп ябылмаган
- 2001 елда урта мәктәп Лицей статусы ала.

** Туган тел рухны баета*

Бүген Талбазы Лиценда төрле милләттән булган 723 бала белем ала. Аларга югары һәм урта махсус белемле 75 укытучы сабак бирә. Биредә укыту татар, башкорт, урыс, чуваш телләрендә алып барыла. Мондагы тәҗрибәле педагоглар балаларда туган телгә мөхәббәт орлыклары сала. Туган тел — ул аралашу гына түгел, ә дөньяны танып-белү чарасы, шуңа да үз халкыңа мөхәббәт һәм ихтирам тәрбияләүдә аның олы әһәмияткә ия булуын аңлап эш итәләр. Татар теле һәм әдәбиятыннан югары белемле, югары категорияле укытучылар Ләйсән Рифгат кызы Әлимбәкова һәм Гөлчәчәк Мәһәди кызы Шәяхмәтова укыта. Башкорт теленнән беренче категорияле укытучылар Әлфия Исламорат кызы Әхмәрова, Айсылу Әхәт кызы Гомәрова, Рәйсә Усман кызы Исламголыва, Гөлфия Мөхәммәт кызы Булатова белем бирәләр. Мәктәптә тиешле әдәбият, методик һәм дидактик әсбаплар белән жиһазландырылган уку бүлмәләре бар.

*** И, мәктәбем, белем учагы!**

Мәктәп, мәктәп!.. Һәр кешенең күңелендә, ул нинди генә житди булмасын, нәрсә белән генә шөгыйльләнмәсен, балачагы яши. Кем генә үзенең сабий чагын, балачагының бәхетле мизгелләрен сагынып искә алмый икән?! Кем генә үзенең тәүге укытучысы белән очрашулар көтеп яшәми икән?!

Менә шуларны истә тотып, без бүгенге бәйрәмебезгә төрле елларда 1нче санлы Талбазы урта мәктәбендә белем алган, хәзерге вакытта илебезнең төрле төбәкләрендә гомер итүче, төрле өлкәләрдә зур дәрәжәләргә ирешкән сабакташларны чакырдык. Без аларны, бер мизгелгә генә булса да, тормыш мәшәкәтләреннән арынып, мәктәп сукмагы аша үтәргә дөшәбез.

Кадерле кунакларыбыз, сезне сәхнәгә чакырабыз, рәхим итегез! Мәктәбебезгә бәйле иң кадерле истәлекләрегез белән уртаклашагыз иде.

Мәктәбебезне төрле елларда тәмамлаган укучылар арасында нинди генә һөнәр ияләре юк! Кем генә булсалар да, алар халкыбызга тугры хезмәт итәләр. Минем этием Борханов Азат Марат улы да 1 санлы Талбазы урта мәктәбен тәмамлаган. Ул бик житди, тырыш кеше. Һөнәре буенча – газ эшләре остасы, “Газсервис” берләшмәсендә намуслы эшли. Мәктәп елларын сагынып искә ала, мине дә белем алуда тырыш булырга өнди.

Айнур Борханов, 11 Б сыйныф укучысы.

*Бик бәхетле булсагыз да,
Тәхетләргә кунсагыз да,
Сарайларда торсагыз да –
Китмәгез сез балачактан,
Өмет, хыял янар чактан.*

*Кайгы-хәсрәт бәйләнсә дә,
Хыял көлгә әйләнсә дә,
Көнең төнгә әйләнсә дә –
Китмәгез сез балачактан,
Өмет, хыял янар чактан.*

*Бәхет кулын сузганда да,
Кырын карап узганда да,
Сәлам бирми сызганда да –
Китмәгез сез балачактан,
Өмет, хыял янар чактан.*